

ES PI GROS

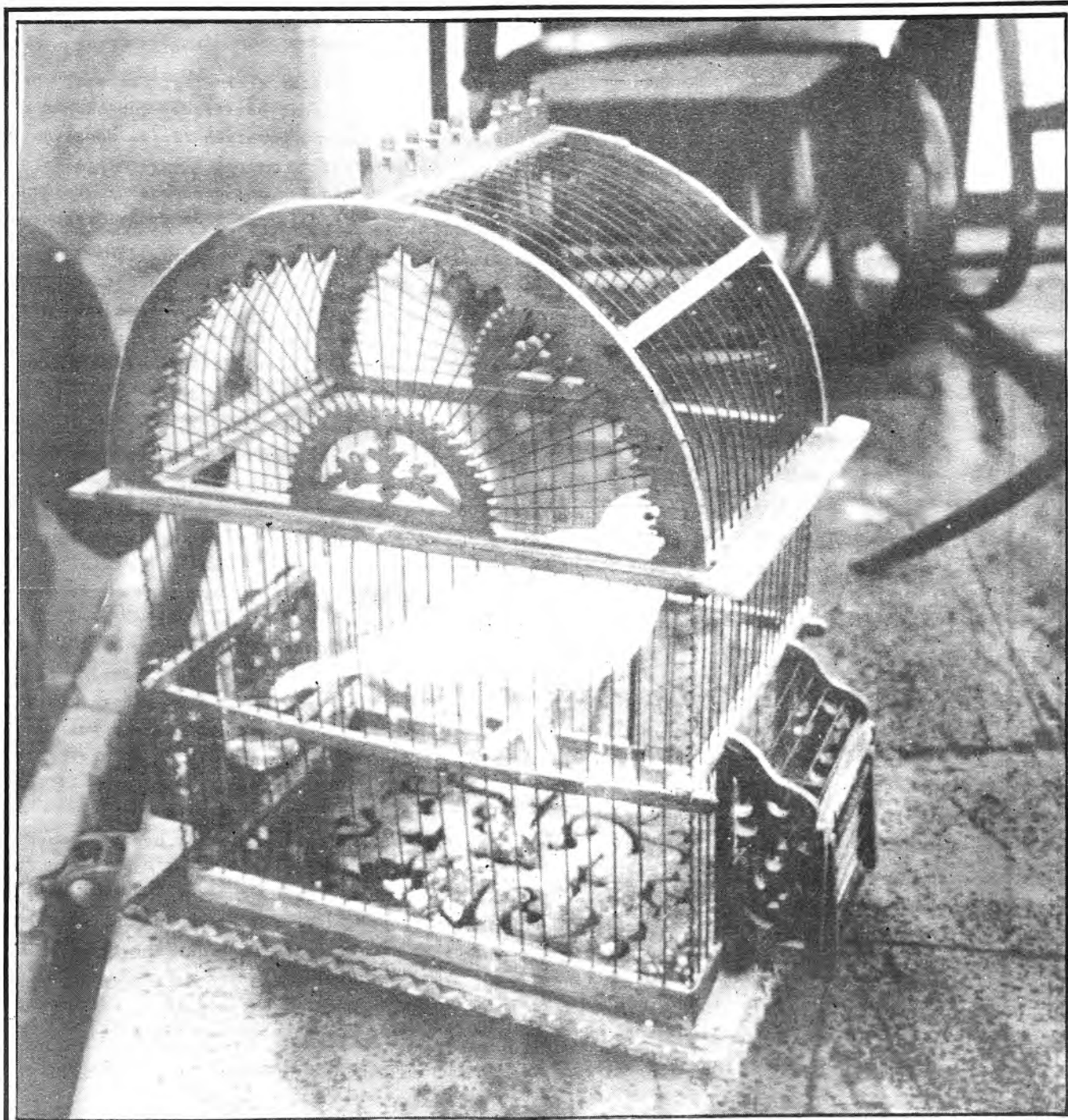
Lloret de Vistalegre

BUTLLETÍ INFORMATIU N° 61

GENER-FEBRER 1989

PRENSA
CORONA

CABRERA LLIURE

EDITORIAL

Fa ja uns anys diversos grups i organitzacions de caire ecologista varen dur a terme una campanya de sensibilització de l'opinió pública i, al mateix temps, una batalla legal a fins i efectes d'aconseguir que Sa Dragonera no fos urbanitzada. La incomprensió i el desinterès de l'Administració i el desinterès general versus la defensa del nostre patrimoni mediambiental foren vençuts per la tenacitat dels qui tenien la raó del seu costat. La raó legal se'ls donaria també amb el temps. Avui, patrimoni del Consell Insular de Mallorca, o, la mateixa cosa, patrimoni de tots els mallorquins, Sa Dragonera resta per a sempre lliure de la possibilitat de ser alterada i destruïda per l'ambició i en profit d'un pocs.

A l'altre extrem de l'illa, un petit arxipélag, Cabrera, està en aquests moments pendent d'importants decisions polítiques que hauran de determinar el seu futur; unes decisions que no pareixen fàcils donat que s'estan debatent distints graus de protecció i no es pot tenir encara la certesa que les decisions que es prendran resultin les més adequades i convenientes. Encara que la història de Cabrera és molt diferent a la de Sa Dragonera.

Afectada per a fins militars l'illa ha romàs vigilada i protegida per un petit destacament que, és ben cert, no ha alterat substancialment el medi ambient. Per contra ha hagut de suportar unes maniobres militars que fa temps són fortament rebutjades. Així i tot no ha planejat sobre l'illa el fantasma de la urbanització i resta pràcticament intacta essen l'últim reducte d'aquesta natura que ens queda.

Com s'ha de fer per protegir Cabrera en el futur? Aquest n'és el gran debat. El Govern de Madrid pretén que Cabrera quedi en mans de l'Exèrcit, continuant amb unes maniobres militars encara que renunciant a l'ús del foc real. En aquest sentit està arrossegant a un ximple PSOE, en contra d'anters posicionaments i a un feble Govern Autònom que, a canvi de no sé sap molt bé quina casta de contrapartides, pareix disposat a donar el seu plaçet als desitjos d'un distant i poc sensible poder central. Al marge d'aquestes intencions hi ha una Proposició de Llei Orgànica, al Congrés dels Diputats, aprovada per unanimitat pel Parlament de Balears que pretén que Cabrera sigui en el futur Parc Nacional Marítim-Terrestre i Reserva Integral, el més alt grau de protecció que es pot aconseguir per una àrea natural sota control i administració de l'Estat. Però aquest assumpte fins i tot abans de ser debatut pareix que no arribarà a bon terme. Restaria encara una tercera possibilitat com és declarar Cabrera Parc Natural per la Comunitat Autònoma, encara que no pareix que s'empri aquesta via legislativa.

El Parlament de Balears és sobirà i competent per a prendre decisions que afecten la integritat del seu territori i el Parlament Espanyol hauria de respectar-les escrupulosament. Seria de desitjar per tant, ara que encara som a temps d'evitar un atropell a la sobirania popular de les illes, que l'acció política dels partits amb representació parlamentària a Balears i a Madrid fora conseqüent amb els seus propis actes i del Parlament de l'Estat emanara la desitjable declaració de Parc Nacional per a Cabrera. Altres decisions foren un frau i a la vegada un desbarat imperdonable.

Cabrera, com abans Sa Dragonera, s'ha de veure lliure per a sempre de la degradació i la destrucció.

Dia 12 de març

DIADA DE NATURA

Fruit d'una iniciativa del Claustre de Professors de l'Escola, el proper dia 12 de març se celebrarà a Sa Comuna la "Diada de Natura", organitzada conjuntament per l'Ajuntament de Lloret, la Parròquia de Nostra Senyora de Loreto i l'Escola "Antònia Alzina".

Aquesta diada es realitzarà segons el programa que reproduïm més endavant i en serà un dels actes més rellevants la sembra d'arbres, fet que els organitzadors voldrien que fos un símbol de prosperitat i vida per a Lloret de Vistalegre.

Tots els interessats a participar podien apuntar-se fins dia 5 a qualsevol de les institucions organitzadores per tal de facilitar-ne les tasques. Esperem que aquesta iniciativa resulti tot un èxit i es repeteixi en els propers anys.

PROGRAMA

- 9.30 h. Concentració dels participants a la Plaça de Jaume I per partir a peu cap a Sa Comuna.
- 10.00 h. Parlament inauguratiu de la Diada a càrrec de Mn. Santiago Cortès, rector de la Parròquia.
- 10.15 h. Sembra d'arbres a càrrec de les següents entitats:
- Alumnes de Cicle Inicial.
 - Alumnes de Cicle Mitjà.
 - Alumnes de Segona Etapa.
 - Claustre de Professors.
 - Consell Escolar.
 - Associació de Pares d'Alumnes.
 - Ajuntament de Lloret.
 - Parròquia Nostra Sra. de Loreto.
 - Societat de Caçadors.

- Alumnes de Ca Ses Moñges.
- Cambra Agrària.
- Associació de la 3ª Edat.
- "Sa Font Figuera".
- U.E. Lloret.
- "Es Pi Gros".
- Ràdio Lloret.

- 11.00 h. Neteja de fems i escombraries.
- 12.00 h. Missa.
- 12.30 h. Itinerari de Natura per grups.
- 13.30 h. Torrada i temps lliure.
- 15.00 h. Concurs de dibuix sobre la Natura.
- 17.00 h. Exposició dels dibuixos i entrega de regals als participants.
- Lectura d'algunes de les redaccions que s'hauran entregat fins dia 10 a les 15 h. i entrega dels regals als participants.
- 17.30 h. Fi de la Diada. Parlament de cloenda a càrrec de Don Arnau Mateu, batle de Lloret.
- Ball i festa fins que es faci fosc.

NOTÍCIES LOCALS

FEBRER

Dia 18. Se celebraren les noces de Na Rosa Fontirroig ("de Can Paletes") amb Antoni Ferrer (de Campos).

Dia 21. Al programa de ràdio es tracta el tema dels necessitats.

Dia 26. A les 8 del vespre hi hagué una actuació de la Coral de Sant Feliu, de Llubí.

Dia 27. Naixement del tercer fill de Na Margalida Ferrer ("de Sa Botiga Nova") i d'En Guillem Pastor.

MARÇ

Dia 4. Casament d'En Joan Munar Picornell ("de Can Filau").

Dia 5. Excursió de l'Associació de la 3ª Edat.

Amb el suport de

L'Ajuntament de
Lleret de Vista Alegre

PADRÓ D'HABITANTS

Segons el Padró d'Habitants aprovat el passat dia 3 de març per l'Ajuntament, Lloret de Vistalegre té actualment 819 habitants, 8 més que l'any passat.

Durant l'any 1988 es produïren 24 altes i 16 baixes. Dels 819 habitants, hi ha 402 dones i 417 homes.

PLA D'OBRES I SERVEIS

En el darrer Ple (3/3/89) l'Ajuntament aprovà demanar al CIM la inclusió en el Pla d'Obres i Serveis les següents obres:

- 1) Realització de la façana de l'edifici de les Escoles Velles.
- 2) Reforçament del Centre.
- 3) Electrificació Plaça de Jaume I.
- 4) Pavimentació asfàltica del Camí de Sa Font.
- 5) Condicionament Sala de l'Arxiu Municipal
- 6) Condicionament Sala de Solfeig.

RUA 89

Pregam que si qualcú va fer fotos de la Rua d'enguany o del Ball de Disfresses, ens les deixi a fi de poder-les publicar. Les fotografies seran retornades al cap de pocs dies d'haver-nos estat lliurades.

Com cada any, per Sant Antoni, els "Quintos" feren un bon fogueró a la Plaça de Jaume I i convidaren a tot el poble a una torrada.

Associació de la Tercera Edat

L'Associació de la 3ª Edat intenta, i així ho demostra, no quedar adormida, sinó seguir activa.

Les passades Festes de Sant Antoni participàrem a les beneïdes amb una carrossa representant una camilla a on unes dones hi feien feines com filar, debenar, fer calça, fer randa, brodar i altres.

El Dijous Llarder férem una vetlada de Darrers Dies que sortí molt animada. Endemés dels qui hi assistiren disfressats, a tothom el disfressarem, al menys amb un collaret de paperí. A més del ball, cantades de ximbomba i sorteigs de regals entre els socis assistents, no hi faltà la coca amb tallades, vi i taronjada tant com en volgueren.

També participàrem a la Rua 89 amb una carrossa titulada "Gran Bingo" ja que és el joc que ara té més acceptació al local.

El passat diumenge dia 5 de març férem una excursió a Monti-Sion de Porreres, Felanitx, Sant Salvador i Porto-Colom. Dinàrem a "La Ponderosa", on, com sempre, ens donaren un bon dinar, seguit d'una bona festa. Horabaixa acabàrem l'excursió anant a la

"Festa des Pa i Peix" al Santuari de Consolació de Sant Joan. Un dia molt agradable; llàstima dels qui hagueren de quedar per tenir complet.

Davant Pasqua pensam anar al Puig Major, i estam preparant un viatge a la Península o l'estranger amb lloc i dates a elegir.

Però no només hem de fer excursions o viatges que això és molt cultural. També organitzarem conferències per conèixer millor la nostra història, la nostra cultura i millorar la nostra salut.

Passant ja els 200 socis i essent un bon grup els qui encara no tenen el seu carnet, passat Pasqua farem l'entrega realitzant un diumenge una funció musical o de teatre en el Centre Parroquial.

I ja sabeu, cada vespre es pot anar a jugar al bingo al nostre local, i si duis un poc de sort, i amb molt de temps, podeu arribar a guanyar molt. Els qui no vulguin jugar al bingo, també poden venir al local a veure la televisió, jugar a les cartes o fer la xerradeta.

Enhorabona lloritans per la vostra participació i suport a l'Associació i per haver vist en ella que l'únic interès és fomentar i estrènyer el lligam de bona convivència i lluitar contra el mal de la soledat i despreç que, a vegades, sofreixen les persones majors.

A. Niell

L'Associació de la Tercera Edat també participà a les beneïdes de Sant Antoni amb una carrossa en la qual un grup de dones realitzaven diverses labors artesanals.

Un Sant Antoni, mai no vist.

BENEÏDES DE SANT ANTONI 1989

Es Senyor i Sa Senyora,
ben asseguts, disfruta-
ren de les Beneïdes.

El Sequer

Les Beneïdes de Sant Antoni d'enguany estigueren molt animades.

Més d'una dotzena de carroses, grosses i petites, desfilaron per dues vegades per davant d'un nombrós públic i d'un Sant Antoni de carn i ossos.

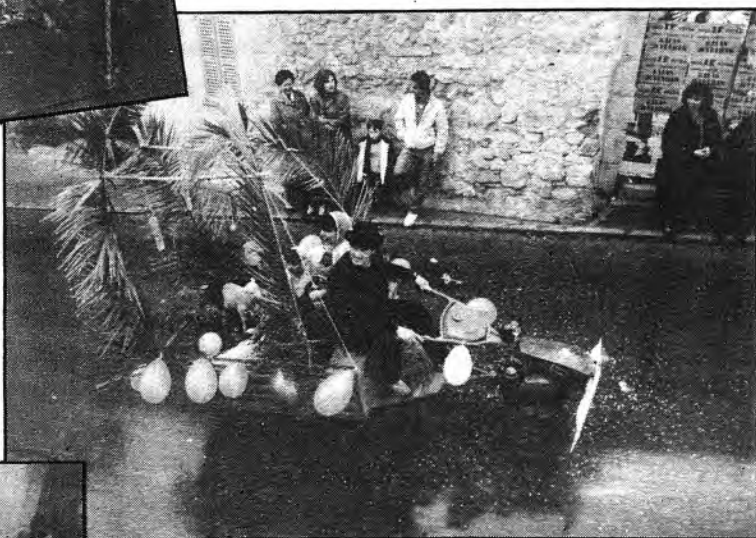
Després es repartiren uns petits obsequis als participants acabant la festa amb una bona ballada. Per haver-hi, no hi va faltar ni el dimoni. Esperem que l'any vinent se segueixi el camí ascendent que es du.

Les Beneïdes foren pre-
senciades per una gran
quantitat de públic.

Les matances, una de les car-
rosses més aconseguides.

Moltes carrosses, de grans i
també de més petites.

Tothom participà a les Beneïdes,
els majors i també els més joves

Al final, xampany, ensaïmada i
ball de bot. Bons ingredients
per a una bona festa.

SA PADRINA N'HA FETS NORANTA-NOU

Ja són molts padrina. Mai són massa, però són molts. Molts per a vós i per a tots aquells que vos enrevolten i vos estimen. Noranta-nou anys són, gairebé, un segle. L'any mil vuit-cents noranta, un catorze de febrer, naixíeu, padrina, amb tot un futur per davant -on he sentit abans aquestes paraules?-. Vós no sabeu ben bé que heu vist les darreries del segle denou i les del vint. Però jo intuesc dins la vostra mirada, quasi somnolenta ja, aquell esperit de sacrifici, d'esforç, de pena i de melangia que tan amic ha estat de la vostra ombra. Sé que pensau i no deis, que filau idees que ningú pot imaginar i callau, que veis i no mirau. Ho sé cert padrina. Sé cert que teniu por, però no por a la foscor, a l'eternitat, al cel o a l'infern; no padrina, jo sé que teniu por de vós mateixa, de no poder esbrinar les coses tal com els altres les veuen, de no poder mantenir una conversa ben coherent; teniu por que el cervell no vos jugui una mala passada. I lluitau. Vos barallau amb els dimonions que intenten turmentar el vostre enteniment. Teniu ganes de discutir sobre coses evidents per demostrar que raonau ben bé. Però padrina, vós no heu de demostrar res, vós no heu de fer entendores les vostres paraules, vós heu de ser vós i res més, i no el que els altres volen que sigueu. Per això tots els qui us envolten, filles -tia Francesca i tia Catalina, ja només-, gendres -padrí Tomeu, oncle Jaume i oncle Toni-, néts -Antònia, Mariano, Felip i Francesca sobretot- i el "vostre metge", les persones a qui -n'estic ben segur- apreciau més: en Domingo i na Rosa, i en Pere Joan a qui sempre teniu present per massa motius, tots ells

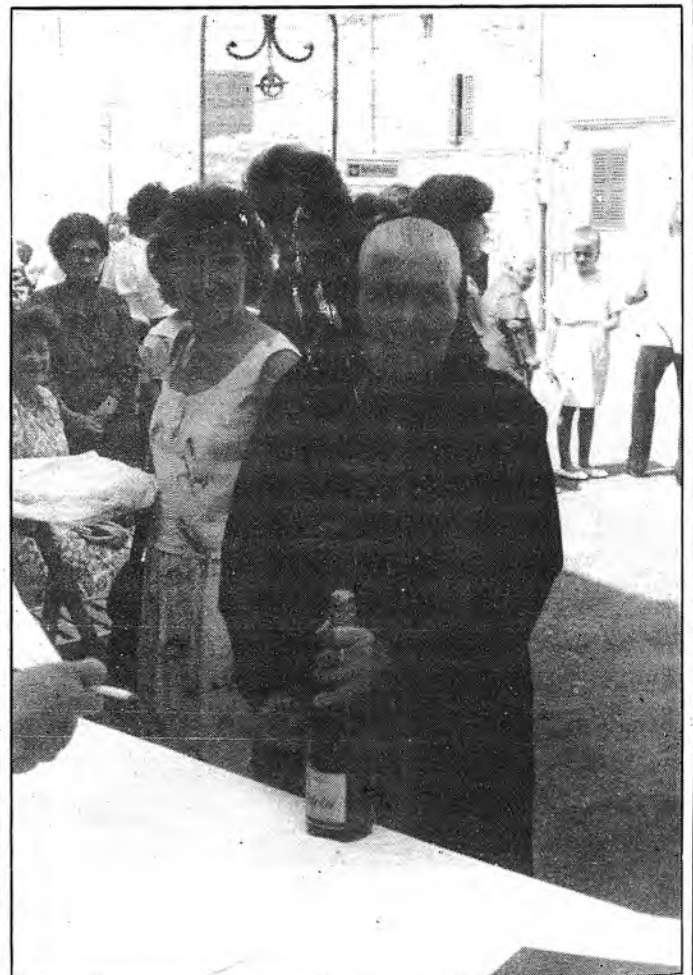
padrina, tots, que vos veuen més sovint, també saben de les penúries, de les tristesses i de les agrors que la misèria humana ha de patir. I us apreciam més perquè estam segurs que vós les heu viscudes però el vostre somriure apaivaga aquesta onada de fetor. És per això que l'heu de conservar.

Ja un parell més que l'any passat, les dues filles, els tres gendres, els denou néts, els onze renéts i en Domingo i na Rosa us férem sentir més padrina que mai dia 14 de febrer. I vós, amb el somriure present, pensàveu:

*Val més aquesta alegria
que posseir un regnat.*

Per l'any que ve, padrina, voldria que hi fossiu ben conscient perquè la festa serà molt grossa. Ningú no planyerà cap esforç per retre-vos l'homenatge que bé mereixeu.

Felip

Noranta-nou!

Germandat de Donants de Sang de Mallorca

El passat dia 17 de Febrer se celebrà un dels actes socials més importants dels que es duen a terme durant l'any a Mallorca.

En el "Paladium Casino de Mallorca" es féu l'entrega dels "Siurells de Plata" i "Antenes d'Or" que organitzen el diari "Ultima Hora" i l'emissora "Antena 3". Aquestes distincions es concedeixen a les persones o entitats que s'han destacat i lluitat pel bé de Mallorca o a qui la seva actuació l'hagi feta popular arreu del món. A l'acte hi assisteixen les personalitats més representatives, a més de les primeres autoritats autonòmiques, les del món polític, cultural artístic...

Aquest any foren mereixedors de la distinció en els dos primers llocs, Sara Montiel, per la seva fama mundial i haver escollit Mallorca com a lloc de residència, i, per votació popular i amb gran avantatge, la nostra Germandat de Donants de Sang.

Recollí el Siurell el President Víctor Gistau, representant dels 23.000 donants. A l'acte hi assistiren la Junta Rectora i els col.laboradors de cada poble, en total unes 300 persones.

Estam d'enhorabona perquè s'ha vist i s'ha reconegut el fruit i el gran bé d'unes persones anònimes que donam una part de la nostra sang per donar vida a altres persones sense saber a qui. Enhorabona per tant no als directius, sinó a cada un de vosaltres, donants, que heu fet possible tal distinció. Des d'aquí convidam a tots els qui vulguin seguir-nos perquè a Mallorca no hi falti sang i ningú no mori per falta d'ella

A. Niell

FOLLIA

El greix de la pols s'amaga
sota la gran lluna bruta.
Trist record de boscatge, sec,
omple tot el meu pensament.
Paradís perdut, antic,
com em dol el teu damnatge,
el teu cossam flagelat!
M'enveeixen, intranquil,
orbs, negres pressagis de mort.
Fóra necessari un gest,
meravellós i salvatge,
per afollar l'espantós
vell esglai de la follia.

Andreu Finet

TOPONÍMIA

LORITO. ALGÚ S'HA TORNAT EQUIVOCAR

ANDREU RAMIS

Més de mig any després de la publicació al BOCAIB del decret on s'establien les formes oficials dels topònims de les Illes Balears, i sense afany de polèmica, vull fer algunes puntualitzacions sobre el topònim Llorito. Es tracta d'un tema que més pròxim i sobre el qual tenc les meves opinions personals que no sempre estan d'acord amb les adoptades per part de les institucions. Segons la meua opinió, amb la decisió presa per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, s'ha caigut de nou en un error històric. Tal com ja succeí al 1925, i deixant de banda les qüestions estrictament filològiques, s'ha dissociat la toponímia popular de l'oficial tot oblidant una important tradició històrica i allunyant-se de la realitat sociolingüística.

La meua preocupació per la toponímia lloritana va esser primerenca i fou a finals de l'any 1986 quan, sota el títol *Reflexió abans d'una polèmica: Llorito o Lloret?*, publicava a la revista local *Es Pi Gros* el següent article:

"Car en un futur, més o menys pròxim, i segons estipula la pròpia Llei per a la Normalització Lingüística, s'haurà de procedir a la normalització de tots els topònims (noms de lloc) oficials de la nostra Comunitat Autònoma, crec adient manifestar i posar en coneixement del públic un parell de qüestions que personalment em preocupen.

En primer lloc, pens que, abans d'entrar en una potencial polèmica, els que hi participen haurien de reflexionar i també documenar-se.

Per què crec que hi haurà polèmica?

Senzillament perquè és suficient observar les planes d'aquesta revista o qualsevol altre escrit que parli del nostre poble (no podem parlar de documentació oficial), per trobar-hi sovint la forma Lloret i el genèric lloretà, mentre que, si anam pel carrer o si escoltam qualsevol conversa col.loquial, sentim parlar de Llorito i dels lloritans.

Qui té la raó?

Com ja hem dit, abans de polemitzar hauriem de reflexionar, i això és l'únic que pretenem. La gent hauria d'assabentar-se de la realitat i després optar pel que consideri més adient.

1) Al llarg de la història el nostre poble ha rebut tres noms: Manresa,

Llorito i Lloret de Vista Alegre. Tots ells perfectament documentats.

2) El topònim Manresa queda, de moment, descartat car no està en ús a nivell col.loquial ni oficial, pràcticament des del segle XVI.

3) El topònim Llorito s'ha vigut usant col.loquialment des del segle XVI fins ara i, oficialment, des de la mateixa època fins al 1925.

4) Llorito és un topònim derivat de l'italià Loreto, etimològicament perfectament explicable. Un topònim

● **Al llarg de la història el nostre poble ha rebut tres noms: Manresa, Llorito i Lloret de Vista Alegre**

aparegut a ran de la introducció de l'advocació a la Verge de Loreto per part de l'Orde Franciscà al convent del nostre poble.

5) Lloret de Vista Alegre és un topònim imposat al nostre poble per l'Administració a causa de la segregació municipal de Sineu al 1925. Aquesta designació està perfectament documentada a l'acta fundacional de la nostra vila que va esser reproduïda en "Es Pi Gros" i al B.S.A.L. Segons la

Orquestra Simfònica de Balears

«Ciutat de Palma»

Director: Luis Remartinez

ES CONVOQUEN PRÒVES D'APTITUD PER COBRIR LES PLACES DE:

- Violíns ■ Violoncel·los ■ Flauta/Flautí ■ Oboè ■ Fagot
- Trompeta ■ Percusió/Timbal ■ Violes ■ Contrabaixos
- Clarinet ■ Trompa ■ Trombó

Les audicions tendran lloc del 10 al 16 d'Abril 89

Per a més informació

Secretaria de la "Fundació Pública de les Illes Balears per a la Música". Telèfon (971) 71 11 39 C. Sant Feliu n. 8 - A Ciutat de Mallorca.

mateixa acta, al nom de Lloret s'hi afegí de Vista Alegre per diferenciar el topònim d'altres del Principat de Catalunya.

6) Oficialment és obligatori l'ús de Lloret de Vista Alegre (en castellà, car no s'ha normalitzat). En català hauria d'esser Lloret de Vistalegre, tal com proposa la Gran Enciclopèdia Catalana.

7) Col.loquialment i popularment les opinions estan dividides entre una tradició de gairebé quatre segles (partidària del topònim Llorito) i una altra que té l'origen al 1925 (partidària del topònim Lloret de Vista Alegre).

Fins aquí l'exposició de les qüestions que ens preocupen. No pens que sigui prudent entrar en polèmica sense abans reflexionar i esperar el dictamen que donarà la Universitat de les Illes Balears, a qui correspon legalment la decisió. Mentre esperem serà bo, crec, que les institucions competents facin un mínim esforç per donar informació als veïns del poble sobre aquest tema. Informació rigorosa i amb una base científica que ajudàs a formar un criteri. Després es podrà entrar en polèmica, fins i tot es podrien discutir les raons estètiques;

● El decret publicat en el BOCAIB del 14-4-88 estableix que el nom oficial ha d'esser Lloret de Vistalegre

però abans, crec que no és prudent" (1).

Avui, després de dos anys, tot i que s'hagin pres decisions importants entorn al tema, encara subscriuria el mateix contingut. Crec que, malgrat les característiques una mica simples de l'exposició, alguna imprecisió i un excessiu didacticisme, es vertien unes opinions que reflectien de forma més o menys imparcial la realitat del moment.

D'altra banda, les coses tampoc s'han allunyat excessivament del que era previst: la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, assessorada per la Universitat de les Illes Balears, va emetre finalment el polèmic decret 36/1988 de 14 d'abril pel qual es publicaven en el BOCAIB les formes oficials

Lloret de Vistalegre o Llorito?

Hem considerat interessant reproduir a aquestes pàgines el present article referent al nom del nostre poble i del que n'és autor el nostre paisà Andreu Ramis. L'article fou publicat a la revista "El Mirall" (Nº 24, Gener 1989).

dels topònims de les Illes Balears que, també com apuntava, establia que el nom oficial de la meua vila era Lloret de Vistalegre.

Fins aquí pau i després glòria. El problema, el meu problema, està en com han anat les coses. En primer lloc, he de reconèixer que em vaig equivocar: la polèmica que esperava, encara que minsa, no es produí. Tot i que la publicació de la llei provocàs aferrissada polèmica i avalotàs tota la premsa, a Llorito ni piu, si exceptuem una breu referència a l'aparició del decret al núm. 56 de la mateixa revista (2).

Del tema se'n pot fer una lectura antropològica que pot ajudar a entendre els mecanismes de decisió col·lectiva i les reaccions o passivitat davant una actuació determinada.

Com explicar aquesta impassibilitat? Si he de dir ver, m'hauria sobtat una reacció distinta. Vegem el perquè. Simplement, com al 1925, ha triomfat la versió oficial: l'administració i els nuclis de "poder" local han imposat la seva opinió tot oblidant la realitat que els envolta. En ambdós moments històrics els problemes d'identitat han jugat un paper clau.

Sembla que per una simple raó estètica (no agraden les connotacions que provoca el terme Llorito) s'ha

optat per la solució fàcil: la que sembla més "digna", la que vesteix més, la que al 1925 els diferenciava amb més intensitat de l'emtitat municipal que els "oprimia"; la que per ser l'oficial utilitzaven els metges, els secretaris, els mestres, els rectors i tota la gent de lletres que curiosament era, i continua essent, externa a la comunitat. Els lletraferits locals per simple mimesi i com a símptoma d'una educació "superior" actuaven i actuen, encara ara, de la mateixa manera. És, per tant, i des del punt de vista antropològic, totalment explicable i lògica la reacció i la tria. Al final ens hem llevat de sobre l'estigma insultant de la possible comparació amb certa fauna tropical.

En definitiva, no crec que es tracti de res més que de simple complex d'inferioritat. Al 1925, front a una altra entitat municipal de la qual ens havíem itentat independitzar en reiterades ocasions, avui, front a les possibles i odioses amenaces de veure la rialleta sarcàstica d'algun ignorant que després de sentir el nom del nostre lloc d'origen demana:

-d'on has dit que eres...?

És un goig poder replicar, quasi de forma automàtica, amb un cop de Lloret de Vistalegre.

Malgrat tot, si la reacció dels lloretans respon a una certa lògica del

● **Per una simple raó estètica (no agraden les connotacions que provoca el terme Llorito) s'ha optat per la solució fàcil**

comportament, el que no puc entendre i menys compartir és el paper de la Universitat, si és que en aquest cas va actuar com a assessora.

Explicaré la meua opinió. Ignor si existeixen raons científiques que aconsellin, de forma clara, adoptar la denominació de Lloret de Vistalegre front a la de Llorito. Vull suplir la meua manca de coneixements per la confiança que encara m'inspira la més alta institució acadèmica, tot i que un membre del departament de filologia de la nostra universitat em comentàs que s'havia pres l'opció proposada per la G.E.C. ja que tenien entès que Llorito era un topònim que no agradava massa al poble. Si això és cert, crec que ens hem equivocat de nou. Les institucions han ignorat la realitat quan precisament no poden o no haurien d'al·legar ignorància.

S'ha ignorat una realitat històrica de gairebé quatre segles, de la qual els

arxius en són masells de testimonis. És suficient repassar els apèndixs documentals, publicats pel P. Gaspar Munar o consultar l'escassa bibliografia local (3).

També s'ha ignorat la realitat sociolingüística. Crec que resultaria molt aclaridor si mitjançant una enquesta sociolingüística seriosa els habitants i nadius de Llorito exposassin com anomenen al seu poble i no com els agradaria anomenar-lo. Pensem que si ens haguéssim de basar en els desitjos en comptes de fer-ho en la realitat potser hauriem de tolerar aberracions com "Binisalem", "Sancellas" o "Buñola". Tots sabem que aquest no és el camí.

En homenatge a totes aquelles persones que abans de 1925 indiscutiblement nasqueren a Llorito i moriran a Lloret de Vistalegre, vull manifestar el meu desacord amb la decisió presa i com a testimoni d'una realitat històrica, encara viva, vull reivindicar el meu dret a dir, sense empegueïment, que som nat a Llorito. ■

(1) ES PI GROS. Butlletí informatiu núm. 42/43, Lloret de Vista Alegre, novembre/desembre de 1986.- pp. 8 i 9

(2) ES PI GROS. Butlletí informatiu núm. 56,

● **Llorito és un topònim derivat de l'italià Loreto, etimològicament perfectament explicable**

Lloret de Vistalegre, març/abril de 1988, pag. 7 (3) MUNAR OLIVER, Gaspar.- Història de Lloret de Vista Alegre i del seu Convent.- Palma de Mallorca: ed. Moll, 1975.

Vegeu també qualsevol dels títols de les obres que segueixen:

Art de conró compost per Montserrat Fontanet del lloc de Llorito, òlim conductor de son Juan Arnau, y de la Porrassa; mayoral de Massanella, de Lloseta y de son Sanct Juan, segons lo estil de Mallorca, 1747. - A cura de M. Dolors Juncosa i Catalina Martínez, a *Estudis d'Història Agrària*, 3.- Centre d'Estudis d'Història Local. Universitat de Barcelona, 1979.

Relación que hizo D. José María Jorda, Presbítero exclaustro, de las Iglesias, religiosos y vicarios que han existido en el pueblo de Llorito, llamado antes Manresa, según lo que había oído, leído o visto con sus ojos desde que tenía uso de razón hasta el día de la fecha 12 de octubre de 1875. - Transcripció, introducció i notes de Mateu Fiol i Tomàs.- Ajuntament de Lloret de Vista Alegre, 1986.- (Quaderns de Lloret; 2)

Un poc d'història y colecció de fallos en la causa de sa Comuna de Llorito. - Palma: Imprenta La Esperanza, 1918.

Racons de Déu (2)

Com esser cristià en temps d'inclemència?

Inclemència no vol dir sols marginació. Ni pobresa. Ni la situació d'esqueix provocada pels múltiples conflictes que produïm o que sofim. Ni sofriment, derivat de les ambigüetats de la vida. És veritat que el qui sofreix sense motiu, pot pensar que ha estat abandonat de Déu. Pot pensar també que al manco Déu s'ha reclòs en un silenci indiferent.

No és aquesta la vertadera inclemència. El qui sofreix, pot clamar a Déu. El qui sofreix i protesta, mostra encara interès per la vida i per la capacitat d'estimar. El qui sofreix té sempre el recurs d'assemblar-se a Jesús en la seva tensió de permanèixer en l'amor, malgrat els desenganys i el dolor. No és en el sofriment, on s'hi troba la inclemència dura.

Més bé la dificultat de ser cristià se troba en la inclemència blana. Per expressar l'alcanç d'aquesta nova inclemència ha sorgit

un vocabulari novell: yuppi, cultura-body, begudes i menjar «leight», «vagabundeo incierto», economia com a principal centre productor de relacions socials, politeisme de valors. Tot això vol dir que dins la vida moderna se donen dues tendències bàsiques: Primera, que la tensió generalitzada dels esforços se dirigeix a conseguir una vida «estètica»: millor casa, millor menjar, millor piscina, millor beguda, millor dos litres. Segona, que en lloc de lluitar per un projecte col·lectiu, s'ha dissolt l'actor social. Ens trobam en una segona revolució individualista. Ens trobam que l'ensopiment del benestar tranquil·litzant s'ha convertit en la vertadera inclemència que qüestiona seriosament la capacitat de ser cristià.

La Quaresma és un crit. És un camí. És també una aventura. Ens mostra la necessitat d'una reconversió. És una escola per

aprendre on se troben els racons de Déu.

L'home que en la gràcia i en la desgràcia s'atreveix a confiar en l'amor de Déu, i que accepta esser acceptat.

L'home que ha rebut la llibertat nova, i és capaç de superar l'auto aïllament.

L'home de cor inquiet, que és conscient de no ser el que tocaria ser, i és conscient també que el seu coratge no està a l'altura del seu saber.

A aquest home se li presenta la tasca de trobar els racons de Déu: preocupació social, pregària, treball, assistència al proïsme, lluita contra tota casta d'ídols. L'home que vol viure així, no alcançarà mai la vida sense ambigüetats, però generarà un moviment cap a la maduresa, encara que en un estat fragmentari.

Manuel Bauçà

Per una escola catalana

A l'Europa Occidental l'heterogeneïtat lès disparitats, sovint profundes, que estructuren un espai - entengui's un estat - són poques vegades reconegudes i molt sovint oblidades. Les implicacions educatives inherents que podem deduir d'aquest fet tan important no són, certament, gens menys preables.

En el cas espanyol -així com també en el francès- es pot veure clarament que una de les nacions que componen el seu marc (la castellana) s'ha acabat imposant, en el devenir de la història, a les altres, i els ha imposat una realitat artificial i abstracta: Espanya.

Prou sabem que el sistema educatiu espanyol no està en absolut adaptat a les diferents realitats nacionals que conformen aquest "conjunt" anomenat Espanya. En aquest sentit és ben significatiu que els mateixos "factors" que es neguen repetidament a reconèixer la realitat plurinacional de l'Estat Espanyol són els mateixos que es neguen a realitzar una reforma global en profunditat de l'educació, perquè saben perfectament que si ho feien així, els seus plantejaments unitaris i uniformitzadors caurien pel seu propi pes i es trencaria el monopoli del poder sobre el sistema educatiu.

La castellanització de les escoles féu que el poble català, en el seu conjunt, perdés la seva identitat col·lectiva. Víctima d'una concepció política i cultural centralitzadora i colonitzadora des del segle XVIII, arran del Decret de Nova Planta, ha perdut la seva consciència de poble i de nació.

Que el català hagi aconseguit darrerament tres "horettes" setmanals a l'escola no és -ni de molt- suficient. Fa falta que si

gui una llengua viva dins l'escola; si no, serà un fracàs. A les escoles del País de Gal·les, per exemple, es fa una hora diària de classe de gal·lès (fins i tot hi ha escoles gal·leses), i així i tot aquesta llengua es va morint.

Els casos més greus i lamentables, però, fan referència a França, un altre Estat plurinacional. L'escola francesa ha lliurat a les llengües minoritzades de l'Estat una guerra sense clemència. Així, els escolars que parlaven la seva llengua eren humiliats amb nombroses bromes. A Occitània, per exemple, s'utilitzava el sistema del senyal: el primer nin sorprès parlant en occità (o qualsevol altra llengua) rebia un objecte (un botó, una moneda...) que ell mateix havia de donar al primer company que fés la mateixa falta. El darrer posseïdor del senyal en finalitzar el dia, rebia un càstig. Era la delació erigida en sistema d'ensenyament. A moltes escoles de Bretanya es podia llegir un escrit redactat així: "està prohibit escopir a terra i parlar bretó". Es pot imaginar el trauma així provocat en tots els al·lots. Avui en dia no importa recórrer a aquests mètodes: els escolars parles tots el francès.

La necessitat de normalització de l'ensenyament a les Illes és urgent. Es a dir, ensenyament de i en la nostra llengua com a primer pas, i que respongui a les nostres necessitats bàsiques, d'un passat i d'un present als quals no podem renunciar per més temps. Aquesta és la lluita pedagògica que ens hem de plantejar a les nostres Illes.

Andreu Salom i Mir

Xafarderies de na Ben Vista

EL SAIG S'HA CASAT. VISCA EL SAIG!

Que no el vereu? Jo el vaig haver de reparar un parell de vegades; saps que hi a nava d'estirat! Jo me pensava que quedaria per vestir sants, o santes, o batles. Però no, ha sabut tenir el cap damunt les espatlles perquè un home fadrí sempre va a cercar llorigueres a bocí extern, i en això ho sé cert. Par que hagi tornat més sèrio i tot.

CARROSSES I DESFRESSES

No me vaig desfressar, però ho vaig veure. Mai no m'hagués pensat que a Llori to veuríem totes aquestes coses, això vol dir que hi ha bon humor i alegria, i que quan hi ha d'haver diversió tots han de fer ú també. Véreu la carrossa del batle? De cada any n'hi hauria d'haver més, de carrosses, clar. Jo només hi vaig veure tres persones i una dins el llit. Crec que val més que tornin rostir una porcella i facin una carrossa d'un sopar, així no n'hi mancarà cap.

UN DINAR MASCLISTA

I tant que ho era. Els caçadors es creuen que només ells poden caçar. I elles? Què? I elles? Ja m'agradaria, ja, provar-me amb qualsevol caçadoret a l'hora de caçar perdius o gorrions. Només necessit un perdigó per treure'l ben mort. Idò l'altre dia els caçadors varen fer un dinar on només hi havia homes, i això que jo tenc un bocí on hi deix caçar... però quan passen els anys les llorigueres es tapen de terra.

PATS, PUTS, PUBS, PUTIS, POTIS, PANTIS.

Jo no sé on arribarem. Jo crec que en lloc de fer tantes sales fosques amb llumets valdria més dedicar els doblers a qual que cosa més de profit. Crec que dos pubs d'això són massa per Lloret i poden resultar molests pels veïnats. Això de que els joves no se n'aniran si ho tenen aquí, saben cert que no és vera. I llavors, he sentit a dir que això val molts de doblers si ho volen posar segons la llei. Creis-me val més posar una llibreria, amb vídeo per seleccionar pel·lícules, una discoteca amb una bona partida de discos, etc. I així cultivaríem els joves.

VEUS D'ÀNGELS

Diumenge vespre em pensava estar al cel, perquè supòs que allà dalt els àngels canten així. Era un concert a l'Església de Lloret i ni els àngels ho fan tan bé. En horabona!

ME FARÉ JUGADORA

Molts de dissabtes molts juguen: n'hi ha que ho fan d'asseguts a una taula, n'hi ha que ho fan corrent... jo me faré jugadora de tennis. Però és ben necessari que, ara que ve el bon temps, es doni una passada de pintura a la pista del poliesportiu (o "Polideportivo S'a Comuna") perquè pareix que està abandonada.

L'EQUIP DELS PETITONS

N'hi ha que es pensen que aquests nins ja han de ser com en Xúster o en Maradona. L'entrenador, en Simó, trob que té molta paciència i els sap dur molt bé. Sé cert que n'hi hauria molts d'aquests que xerren tant que ja haurien abandonat. Anim

LLEGIU ES PIGROS

i esperances: no heu de perdre la il·lusió, ninets. Ni tu tampoc, Simó.

EL CENTRO

El dia del ball de *desfresses* tremolava. Passava una pena grossa. Ell per aquell crull hi passa el dit gros! Em pensa va que s'havien concedit els doblers per fer-hi un anell de ferro, però no devia ser veritat. És ben necessàri fer-ho perquè no fos cosa que llavors fos massa tard i el crull es badàs massa o hi hagués qualche desgràcia. Jo crec que ara que tenim tan bo amb els "estamentos", don Santiago hi podria posar el seu ditet.

QUINTOS

Enhorabona jovençans. No vaig poder menjar botifarrons, ni sobrassada perquè el porc em cau malament, però trob que és una festa molt guapa aquesta: un bon fogueró, un bon vi i un bon companatge. Però hi man cava un poc de sarau. Un altre any han de venir un parell de guitarres -d'aquestes amb corda, clar- o posar uns altaveus i a ballar jotes s'ha dit.

RADIO

M'agradaria anar-hi perquè m'agrada això. A lo millor un dimarts d'aquests m'acostaré per devers la rectoria i vos contaré quatre coses, però no sé si m'hi voldrien perquè me pareix que no hi va cap dona, tot són mascles. I jo, és vera, malda ment hi hagi don Santiago, estaria com empegueïda amb tants d'homes, no per jo, sinó per les seves dones: que vos pensau que no di rien? "Mira aquesta falua de Na Ben Vista, ara vol ensumar els homes casats". I jo, de cència, decència, encara en tenc per regalar a molts de lloretans i lloretanes.

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

DEMOGRAFIA

DEFUNCIONS:

Dia 3 de gener morí madò Magdalena Picornell Gelabert, viuda, als 75 anys d'edat. Havia nascut el 16 de març de 1913. Descan si en pau.

El passat 4 de gener es produí la defunció de madò Maria Vanrell Bauzà, que tenia 89 anys. Havia nascut el 21 d'agost de 1899.

MATRIMONIS:

Dia 3 de desembre es casaren Juan Munar (de Costix) i Magdalena Concepció Munar ("de Can Pomer"). Enhorabona!

El passat 21 de gener es casaren Miquel Ribas ("Barca") amb Margalida Munar ("Ferraguda"). Enhorabona!

Dia 18 de febrer es casaren Antonio Ferrer (de Campos) i Rosa Fontirroig ("de Can Paletes"). Enhorabona!

NAIXEMENTS:

Dia 4 de gener nasqué Maria Magdalena Real Amengual, filla de Nadal Real i Mª Solledat. Enhorabona!

El passat 5 de gener nasqué Juan Marcos Tugores Gelabert, fill de José Tugores i Susana Isabel Gelabert. Enhorabona!

Dia 27 de febrer va nèixer Juan Magín Pastor Ferrer, fill de Guillem Pastor i de Margalida Ferrer. Enhorabona!

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Butlletí informatiu N° 61

Gener/Febrer 1989

Lloret de Vistalegre

CONSELL DE REDACCIÓ

Andreu Mora

Bartomeu Amengual

Guillem Fiol

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"

Petra.

Dipòsit Legal: PM 623/79

Publicat un estudi monogràfic del setmanari "Foch y Fum"

Un estudi i selecció de textos del setmanari *Foch y Fum*, el qual es publicà a Palma des de l'any 1917 al 1936, fou presentat el passat 25 de gener al Palau Solleric de Palma. L'exhaustiva i assequible investigació ha estat realitzada per Sebastià Serra i Busquets i Joan Font i Roig, que han vist publicada una recopilació que acabaren fa quatre anys i que en un principi s'havia d'incloure en una altra col·lecció.

Editada per l'Ajuntament de Palma, l'antologia de textos de Jordi Martí Rosselló, *Es Mascle Ros*, fou presentada per l'escriptor Gabriel Janer Manila.

Foch y Fum fou un setmanari mallorquí, populà y castellà d'es que susa, com bé figurava a alguna de les capçaleres que serviren per donar a conèixer aquest producte de gran acceptació popular que vegé la llum durant tres etapes, 1917-1920, 1922-1927 i 1931-1936.

De clara ideologia esquerrana, anticlerical i anticaciquil, *Foch i Fum*, com explica a

questa antologia de textos, tractà predominantment temes costumistes, anticlericalisme, la problemàtica social i política i la polèmica amb Joan March, *En Verga*.

Sota el malnom d'*Es Mascle Ros*, Jordi Martí Rosselló presentà una publicació que obtingué una gran acceptació popular. A l'estudi de Sebastià Serra i Joan Font es presenten cent quaranta textos. "Tracta tots els aspectes de la vida quotidiana, sempre en un to satíric i humorístic en general i amb bastant profunditat", digueren els autors en la presentació.

A més de *Foch y Fum*, a l'estudi s'hi inclouen les altres publicacions que *Es Mascle Ros* publicà abans de la Guerra Civil espanyola: "Pitos y Flautes", "Cultura y Copeo".

"Hem intentat que la nostra selecció abastàs el màxim de temes possible perquè es pugui tenir una visió més o menys àmplia del que era aquest setmanari. La labor informativa d'*Es*

Es Mascle Ros,
devers 1916.

Mascle Ros i els seus col·laboradors durant aproximadament devuit anys és molt diversa i variada.

"La selecció ha estat subjectiva davant una gran quantitat de material editat. Segurament, si hagués estat una altra persona el seleccionador, no hagués elegit els mateixos textos que nosaltres".

A aquest llibre, del qual se n'han editat 1.000 exemplars, hi figuren també anuncis que aparegueren a *Foch y Fum* i que són bastant curiosos i estranys pel seu to divertit i alegre.

Bartomeu Amengual

L'Orquestrina d'Algaida

L'Orquestrina d'Algaida sorgí ara fa aproximadament tres anys en un intent per part dels seus components de fer una música que fos sobretot alegre, divertida i desenfadada. Es va plantejar com una afició, inspirada, si es vol, en les grans orquestres del tipus de la Plateria i la Salseta del Poble Sec per una banda i la Galana per una altra i tenint com a màxima aspiració que la gent es diverteixi escoltant-los i més encara ballant al ritme de la música que interpreten.

El grup es va formar quan s'uniren un parell de components de la Banda de Música amb un conjunt de música moderna que, d'una manera «amateur», feia molt de temps que funcionava a Algaida. Es combinaren, així, els instruments de vent i els instruments elèctrics i es posaren en contacte dues maneres, si es vol diferents, d'entendre la música, alhora que es feia possible abastar un repertori ampli pel que fa als estils musicals: salsa, swing, rock clàssic, mambo, xa-xa-xa, twist, etc, sense deixar de banda l'anomenat «ball de saló»: valès, pasdoble, tango, fox-trot i xarleston.

Els inicis varen ésser d'allò més modestes. L'Orquestrina comptava amb molts pocs mitjans tècnics, fins a l'extrem que els únics instruments que estaven sonoritzats eren els elèctrics. Hi va haver problemes d'acoplament i els arranjaments de les peces estaven molt descompensats. Poc a poc, però, aquestes petites dificultats s'anaren superant al temps que el grup anava agafant rodatge. De les primeres actuacions, totes de caràcter local, han passat a fer-ne per tota l'illa i les perspectives que hi ha ara pel present estiu no poden ésser més afalagadores. El passat mes de Maig sortí el primer disc senzill de l'Orquestrina amb dues peces: «Torbellino» i «Piel canela» que son ambdues una mostra del tipus de música que fan. Ara tenen en projecte la gravació d'un LP que sortiria al mercat l'any que ve.

Durant aquests aproximadament tres anys d'existència, l'Orquestrina d'Algaida ha anat passant per diverses etapes seguint un camí lògic d'evolució: es diversificaren els instruments, s'incorporaren els vocalistes i varià el nombre de components. Actualment la integren 15 músics i 1 tècnic distribuïts de la següent manera: 3 vocalistes, 3 trompetes, 1 trombó, 1 clarinet-saxo alt, 1 saxo alt, 2 saxos tenors, 1 guitarra, 1 baix, 1 bateria i 1 percussionista.

Ara per ara, tota la música que interpreten es fruit d'arranjaments de temes coneguts, a excepció d'alguns de ball de saló; ara bé, actualment estan treballant amb peces propies que seguiran evidentment la idea sobre la qual està basada l'Orquestrina: fer una música divertida, desenfadada i, sobretot, ballable.

Per dia 16 de març

MANIFESTACIÓ PER CABRERA

A la vista de la sortida que el Ministeri de Defensa pretén donar al llarg contenciós sobre Cabrera, i que consisteix bàsicament a tornar a la situació de sempre, amb l'agreujant d'involucrar i fer còmplices institucions com el Govern Balear, l'Ajuntament de Palma i el "Consejo Superior de Investigaciones Científicas"; ara el GOB anuncia la convocatòria d'una nova manifestació a favor de la immediata declaració per llei de Cabrera i aigües envoltants com a primer Parc Nacional marítime-terrestre de l'Estat.

La manifestació tindrà lloc el proper 16 de Març (dijous) a les 8 del vespre, amb concentració inicial al Passeig del Born.

manifestació per Cabrera

- NO** a les maniobres militars
- NO** a la permanència de l'Exèrcit
- NO** a la burla d'un acord unànim del Parlament Balear
- NO** a la tergiversació dels informes científics

SÍ al Parc Nacional

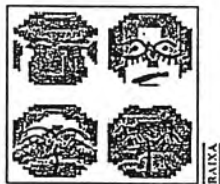
dijous 16 de març, a les 20h.

Passeig des Born

JOSEP ALBANELL

XEFLIS I MARRINXES

Josep ALBANELL: "Xeflis i marrinxes". Col.lecció Raixa, 113. Editorial Moll. Palma, 1987.

Josep Albanell va nèixer a Vic (Osona) en 1945, però visquè des de la seva infantesa a la Seu d'Urgell, fins que als deu anys es va traslladar a Barcelona. En 1973 va guanyar el Premi "Victor Català" pel recull de contes "Les parets de l'insomni", i, l'any següent, el "Sant Jordi" per la novel·la "Calidoscopi sentimental". En el terreny de la narrativa té a hores d'ara una producció ben copiosa, dins la qual podem destacar els títols següents: "Com preu-vos una neurosi i sigueu feliç" (Número 95 de "Raixa"), "Tractat de vampirologia", "Si fa no fa, fals", "Ventada de morts (Habitants de la nit)", "L'amor ens retratava la nuesa"; etc. A més dels premis esmentats, ha obtingut el Premi de la Crítica "Serra d'Or", el Joan Santamaria, el Joaquim Ruyra i el Josep M. Folch i Torres. Va ser un dels fundadors del col·lectiu "Ofèlia Dracs".

Sovint amb el pseudònim *Jo les Sennell* ha cultivat la literatura infantil i juvenil. En aquest camp són notables els seus llibres "La veritable història de Joles Sennell", "El Barcelonauta", "L'estel de colors", "El bosch encantat" i

Llibres

mols d'altres. Es precisament el profund atractiu que experimenta cap al món màgic de la fantasia, un dels factors que constitueixen l'encís de les dues obres de teatre que, sota el títol de "Xeflis i marrinxes" s'ofereixen en el present volum.

PERE MOREY

Pere MOREY SERVERA: "L'anell de Boken-Rau". Editorial Moll, Palma, 1987.

Cinquena publicació de Pere Morey Servera (Palma de Mallorca, 1941) amb la rondalla com a tècnica narrativa que segueix a "Rondalles pels qui les saben totes" (Ed. Moll, Les Illes d'Or, 122-123), "Rondalles pels qui els agrada la història" (Ed. Moll, Les Illes d'Or 138), "La ciàtica de Mossèn Blai (Rondalles pels qui els agraden picantetes)" i "Rondalles pels qui els agraden blanques" (Ed. Moll, Les Illes d'Or, 144).

"L'anell de Boken-Rau" és una original aproximació a la nostra Pre- i Protohistòria, con-tada per Bernat Roquer, personatge habitual de les obres d'En Pere Morey, parent directe de tots els Bernadets que apareixen a les rondalles mallorquines, el qual, mitjançant un anell màgic, pot viatjar pel temps i assistir als moments

més significatius del nostre passat.

Són deu rondalles que, en-demés de llegir-se de bon grat, pretenen, principalment, d'engrescar el lector en el coneixement de la nostra Història.

Aquest llibre, que és el primer títol d'una sèrie dedicada a la Història de les Balears, ve il·lustrat per Rafel Vaquer.

BOTONS DE FOC

JAUME MATEU

Jaume MATEU MARTI: "Botons de foc". Col.lecció Balanguera, 42. Ed. Moll. Palma, 1987.

Recull de vint-i-quatre poemes dividits en dues parts (Els béns de l'insomni i Vosaltres sou la volença) a través dels quals Jaume Mateu (Bunyola 1957) s'obri camí

... per la mixtura per la tessitura, per la clapa tel·lúrica que clouen els senyals i les dades precises d'aquesta pinya de pell i somnital com ens diu en el poema IX de la primera part.

Un camí poètic que s'inicia amb l'origen mateix del ser humà,

No sabem d'on venim
(Fugirem o fluïrem?)
ni molt manco on anam
(cal parlar de destí?),

Aquesta obra juntament amb "Eteri eos d'intriga" va ser guardonada amb el premi Bernat Vidal i Tomàs l'any 1987.

ENCREUAT

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2								●			●
3						●					
4											
5			●						●		
6		●						●			
7				●			●				
8					●						
9											

B. Amengual

ENCREUAT: HORIZONTALS. - 1: Un dels principals aeroports d'Europa (3 paraules). 2: Qui hi va, no torna. Símbol químic de l'escandi. 3: Salnitre, nitrat de potassi. Cometre una falta contra la llei divina. 4: Farà de testimoni. 5: El dolent de Dalas. Les Balears. Illot davant el port de Marsella. 6: Capità general de l'armada a Lepant i la conquesta de Tunis i Portugal. En cap moment. 7. És de Janeiro. Abans de migdia. En el joc de billar, partida. 8: Càrec eclesiàstic. Habitant d'Acadia, regió de Canadà. 9: Rutes, trajectes, recorreguts.

VERTICALS. - 1: Prat de Mallorca dessecat el 1840 (2 paraules). 2: Venedor d'oli. Vaixell de luxe. 3: Vespres. Saqueig, rapinya, presa. 4: Passava de dins a defora. Prefix d'origen grec. 5: Diplomàtic espanyol (comte de Motrico) que va ser ministre d'Afers Estrangers els primers anys d'UCD. 6: Consonant repetida. Flamejar, fer famarada. 7: Tanquen amb tàpies. Contracció de la paraula casa. 8: Exclamació d'oi. Fa ones. 9: Província espanyola. Element o substància que envolta una cosa. 10: Acarinosi, sama (plural). 11. Arbre de la família de les palmes.

7 diferències; Trobau-les

7 Setmanari

PROBLEMA MATEMÀTIC

	X		-		=20
X		+		X	
	X	7	-		=18
:		-		-	
	+		X		=12
=9		=9		=9	

LLEGIU

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

SOLUCIONS

9		b		b	
12	3	X	2	+	2
		-		-	:
18	3	-	7	X	3
	X		+		X
20	4	-	4	X	6

S	I	S	I	T	I	N	E	R	R	A	R	I	S
O	T	A	C	A	D	I							
A	R	I	O		A	H							
O	B	A	Z	A	N	H	A	I					
T	R	E	S	I	L	E	S						
T	E	S	T	I	F	E	C	A	R	A			
N	I	T	R	E	P	E	C	A	R	A			
A	L	E	C	R	N	A	S	C	A				
S	O	N	S	A	N	T	O	A	N				

Donam la mà als ajuntaments,

construïm Mallorca plegats.

El Consell Insular de Mallorca du a terme en col·laboració amb els municipis petits de l'illa, un ambiciós programa de realitzacions que és el resultat d'una estreta cooperació en matèria tècnica, jurídica i econòmica i en una àmplia plataforma d'accions en els camps més importants de l'activitat ciutadana diària.

El Consell Insular de Mallorca ofereix als diversos municipis una ajuda inestimable en matèria d'assistència social als ciutadans, de foment de la cultura popular, de dotacions d'infraestructura esportiva als pobles, de potenciació de les activitats econòmiques i socials, de creació de llocs de feina, de construcció de carreteres, de protecció del medi ambient i de tot quant s'ha de menester perquè els petits municipis de la nostra illa puguin disposar d'unes dotacions d'infraestructura adequades a les seves necessitats.

**Per nosaltres,
els més petits són els
més grans.**

CONSELL INSULAR DE MALLORCA